

Сөздің мағыналар ы

Орындаған: Базарбек Еркежан ШТҚ

Жоспар:

- 1.Сөз мағынасы дегеніміз
- 2.Семасиология ғылымы нені зерттейді?
- 3.Сөз мағынасының түрлері

**Сөз дегеніміз —
заттың, түрлі
құбылыстың,
қимыл-
әрекеттердің
атауы.**

С Ө З

Заттық ұғым атауы	Сындық ұғым атауы	Сандық ұғым атауы	Қимыл, іс-әрекет атауы
<p>Ана, жұлдыз, аспан, өзен, Гүл, жапырақ, адам, балапан, бақыт, тілек, қуаныш, анар, арман, жидек, топырақ.</p>	<p>Ақ, қоңыр, көк, әдемі, жақсы, сыпайы, таза, ащы, кермек, жуас, жүйрік, таяз, лай, сары, шабан, алыс.</p>	<p>Жеті, отыз, алпыс, мың, тоқсан, миллион, бесеу, отызыншы, жетпіс тоғыз, он төрт қырық бесінші, жиырма тоғыз.</p>	<p>Жүр, бар, оқы, бер, жаз, айт, дайындал, көр, тынық, жүгір, еңбектен, отыр, жақында, түзет, ақылдас, ойлан.</p>

- Сөз мағынасы — шындықтың (заттың, сапаның, қатынастың, қимыл-әрекеттің, қалыптың) белгілі бір құбылысының сөзде бейнеленуі. Сөз мағынасының грамматикалық және лексикалық түрлері болады.

Сөз
мағыналары

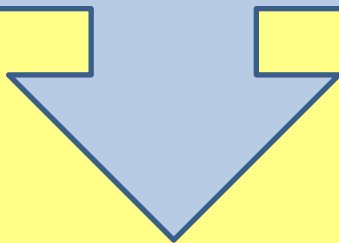
```
graph TD; A[Сөз мағыналары] --> B[Грамматикалық]; A --> C[лексикалық];
```

The diagram consists of three blue ovals on a yellow background. The top oval contains the text 'Сөз мағыналары'. Two light blue arrows point downwards from this oval to two separate blue ovals below it. The left oval contains 'Грамматикалық' and the right oval contains 'лексикалық'.

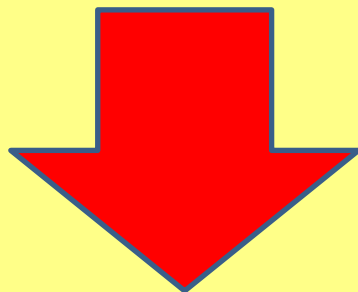
Грамматикалық

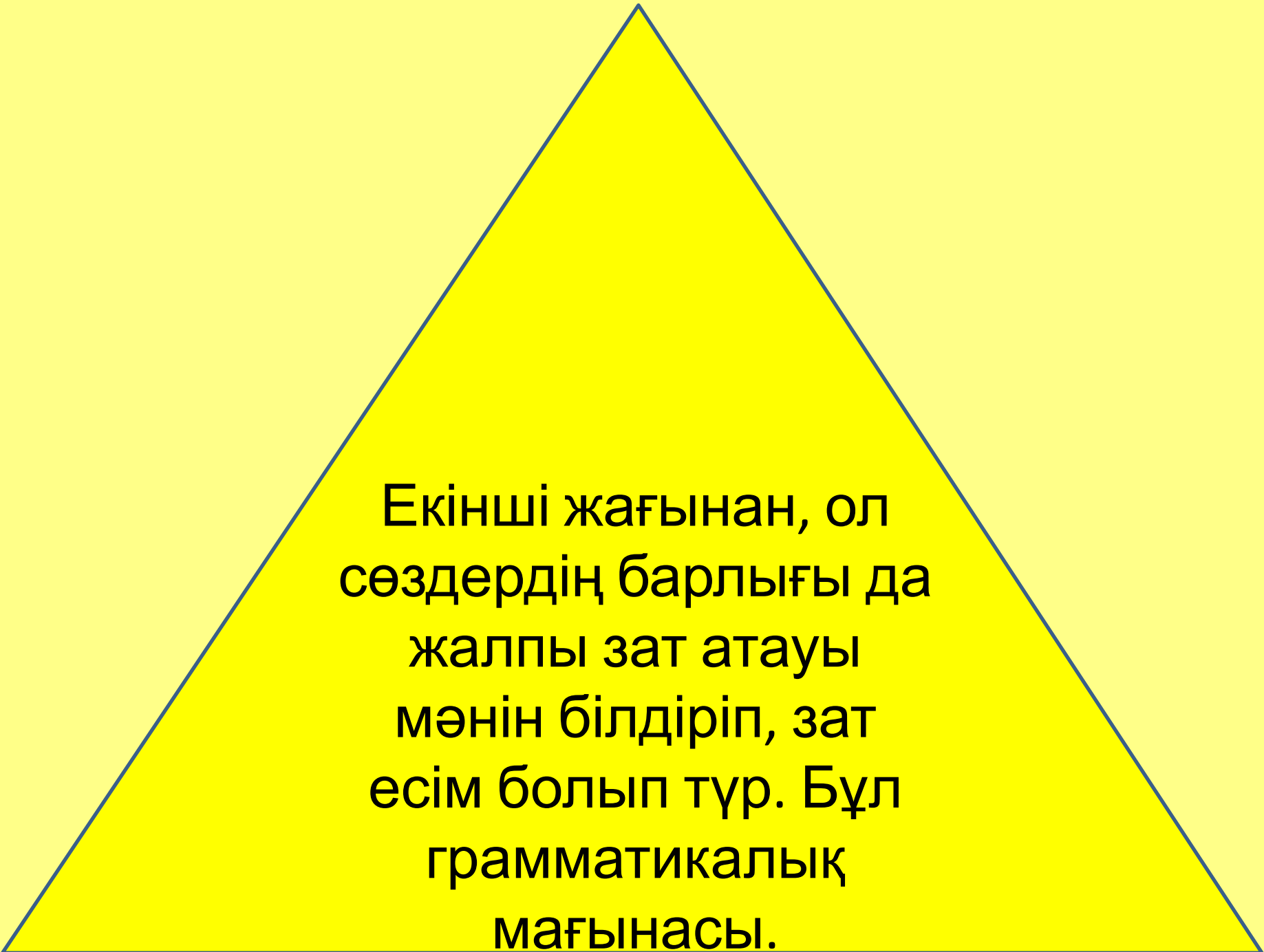
лексикалық

Тау мен тасты жел бұзар.

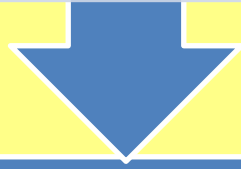
- **Орман — ел байлығы деп, сөйлем құрастырсақ, тау, тас, орман, ел, байлық деген сөздер, бір жағынан, жеке-жеке ұғымның атауы болып, лексикалық мағынаны білдіреді.**

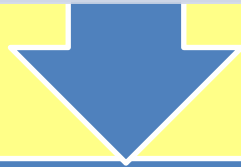

Екінші жағынан, ол сөздердің барлығы да жалпы зат атауы мәнін білдіріп, зат есім болып тұр. Бұл грамматикалық мағынасы.

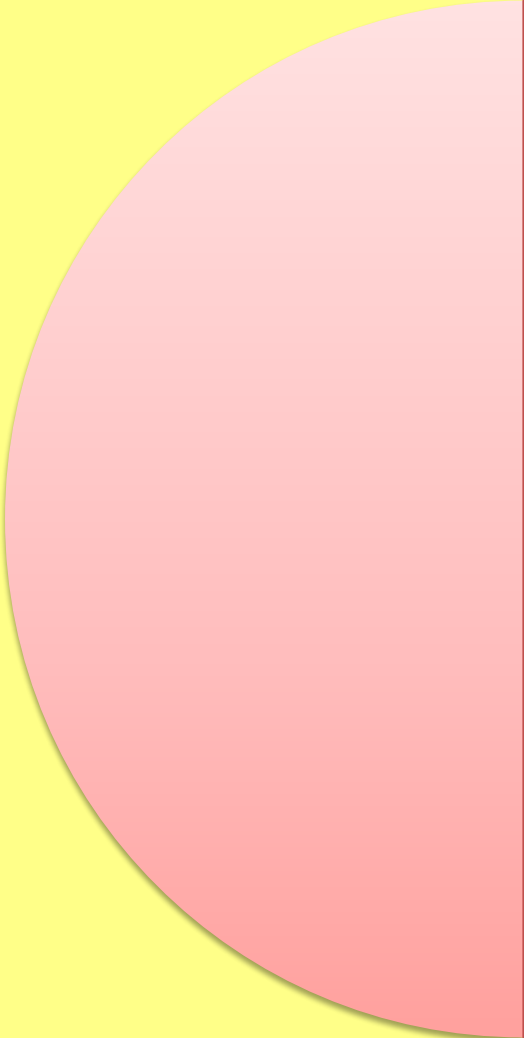
Сөз

Тура мағынасы

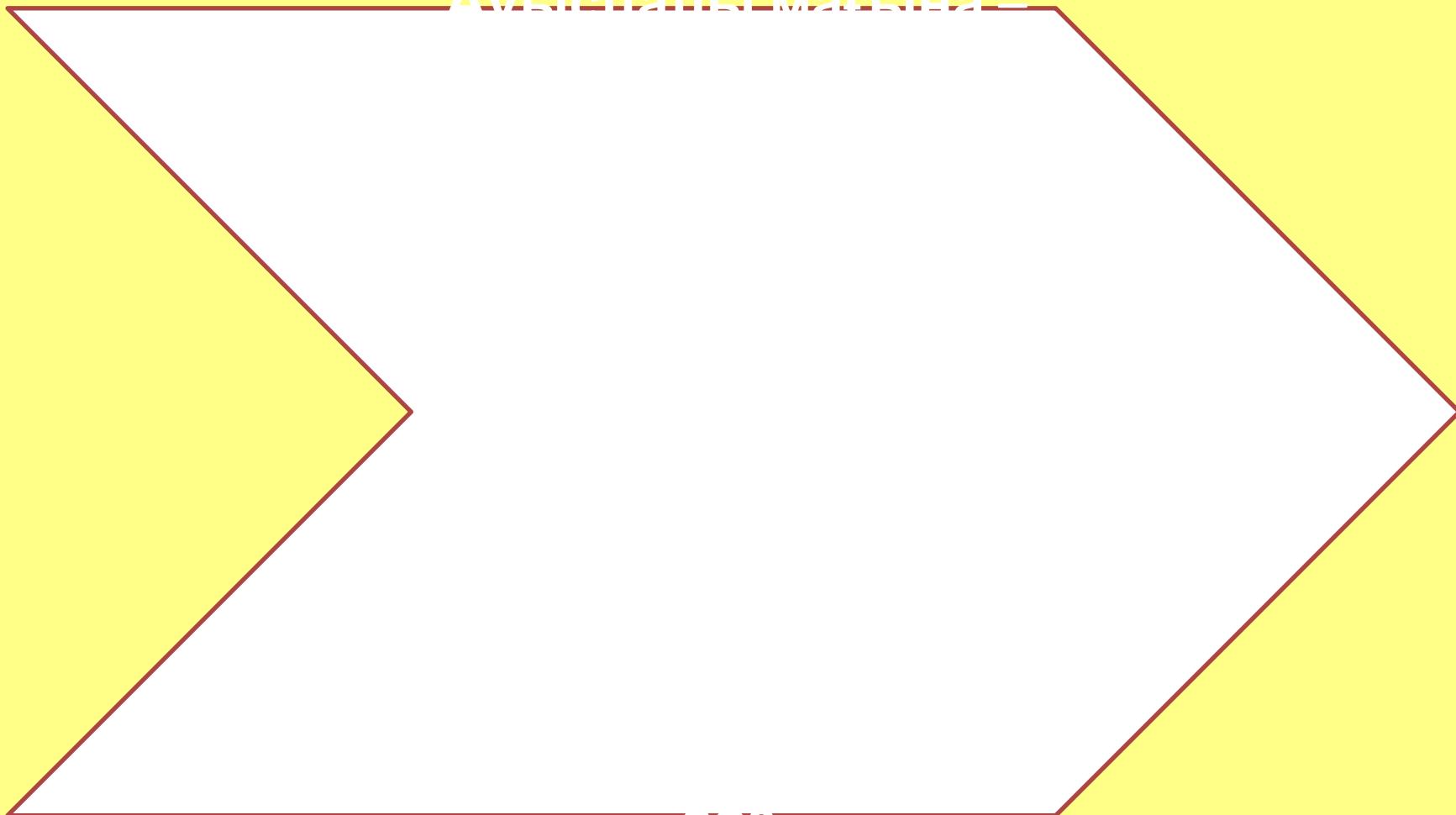
Ауыспалы мағына

Тура мағына – сөздің бастапқы, негізгі мағынасы. Тура мағына заттың немесе құбылыстың атын тура атап көрсетеді.

Мысалы, адамның аяғы, адамның қолы, адамның көзі, ыдыстың түбі, қыздың төркіні, қоянның құлағы, суық жел, биік тау, жылы киім.т.б.

Ауыспалы мағына –

сөз.

В. И. Ленин

- **«Сезімдер реалдықты көрсетеді ал, ой мен сөз жалпыны көрсетеді» дейді.**

**Назарларыңыз
ға рахмет!**

